

SLOVENSKI NAROD

Jutranja izdaja v Ljubljani:

vse leto K 12—
pol leta " 6—
četrt leta " 3—
na mesec " 1'10

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljova ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zjutraj.

Posamezna številka 4 vinarje.

Inserati: 65 mm široka petit vrsta 14 vin. Pri večkratni inserciji po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

Jutranja izdaja po pošti za Avstro-Ogrsko:

vse leto K 18—
pol leta " 9—
četrt leta " 4'50
na mesec " 1'60

Za inozemstvo celo leto " 28—
Upravištvo: Knafljova ulica 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Najnovejše vesti. — Brzobjavna in telefonska poročila „Slov. Narodu“.

Česko - nemška pravna pogajanja.

Praga, 14. septembra. »Prager Tagblatt« javlja, da se česko - nemške pravne konference ne bodo vršile, kakor je bilo prvotno določeno, dne 19. t. m. Pojavile so se razne poteškoče, odločilno za predložitev konference pa je dejstvo, da se niti česki radikali niti češki veleposestniki niso imenovali svojih delegatov za konference. Konference se prično koncem prihodnjega tedna.

Praga, 14. septembra. V krogih veleposestnikov je nastalo veliko začudenje vzpričo vesti, da so češki poslanci že v svoji večerajšnji konferenci razpravljali o veleposestniških posredovalnih predlogih. Veleposestniki naglašajo, da so svoječasno sklenili, da bodo čuvali o teh predlogih najstrožjo tajnost.

Praga, 14. septembra. Opoldanjska »Union« naglašja, da je vest, kakor da bi bili poslanci v predvečerajšnji seji razpravljali o posredovalnih predlogih veleposestnikov, navadna casnikarska kombinacija.

Praga, 14. septembra. »Narodni Listy« pišejo, da se vrši dan pred pravnimi konferencami posvetovanje vseh čeških poslancev pri deželni maršalu knezu Lobkovicu.

Češki poslanci Sokol o pravnih konferencah.

Dunaj, 14. septembra. Češki državni pravni poslanci Sokol se je izrazil, da se češki radikali udeležijo pravnih pogajanj samo pod pogojem, ako ministrski predsednik baron Bienenrth da zadostno jamstvo za to, da bo docela nepristransko posredoval med Čehi in Nemci. Glede enotnega kluba je rekel, da je treba pred ustanovitvijo tega kluba revidirati češki narodni program.

Pravila za enoten češki klub.

Praga, 14. septembra. V prostorih »Českega narodnega sveta« je imela sejo komisija za sestavo pravil za enotni češki klub. Predsedoval je Mastalka. Bivši minister dr. Pacak je predložil svoj načrt pravil. O snutku se je razpredla živahna debata, kakor tudi o postopanju češke delegacije v bodočem državnozbornem zasedanju. Pravila se predložijo v pretres posamnim političnim strankam.

Seja čeških radikaleev.

Praga, 14. septembra. Češki narodno - socialni in državnopravni poslanci imajo sejo prihodnji četrtek. Na tej seji se bodo posvetovali o svoji udeležbi pri pravnih pogajanjih.

Poslanec Klofač o enotnem češkem klubu.

Praga, 14. septembra. Poslanec Václav Klofač je imel v Pečku shod svojih volilcev. Na shodu je razpravljaj tudi o enotnem češkem klubu. Med drugim je rekel, da je enoten češki klub življenska potreba češkega naroda in da se bodo češki radikali morali ukloniti tej potrebi prav tako, kakor Mladočehi, Staročehi in klerikalei.

Češki števni kandidat na Dunaju.

Dunaj, 14. septembra. Čehi so sklenili postaviti za svojega števne kandidata v okraju Leopoldstadt, kjer je bil poslanec pokojni župan dr. Lueger, predsednika »Živnostenske jednote« Františka Ružičko.

Poslanec grof Bečvář odložil marš, dr.

Črnovice, 14. septembra. Državni poslanec grof Bečvář je odložil svoj mandat. Izvoljen je bil za državnega poslanca v Kimpolungu, v najjužnejšem okraju Bukovine. Njegovi volilci so Romuni.

Sestanek ukrajinskih poslancev.

R.—Lovo, 14. septembra. »Ukrajinski« državni in deželni poslanci so imeli tu shod, na katerem so se posvetovali o političnem položaju. Shoda se je udeležilo 17 poslancev. Predsedoval je dr. Konstantin Leveckij. Razvila se je živahna debata o taktiki »ukrajinskega« kluba v parlamentu. Vsi sklepi na shodu so bili zaupni, za to se v javnosti ne ve ničesar točnega o njih.

Razkol med socialno demokracijo.

Česka Trebova, 14. septembra. Tu se je osnovala nova češkoseparatistična socialno - demokratska strokovna organizacija tekstilnih delavcev. V tej organizaciji je 55 družtev in nad 3000 članov. Predsednik organizacije je državni poslanec Hybeš. Organizacija je sprejela resolucijo, v kateri protestira proti sklepom mednarodnega socialno demokratskega kongresa v Kodanju, naperjenim proti češkim socialnim demokratom.

O delozmožnosti istrskega deželnega zbora.

Trst, 14. septembra. V krogih istrskih hrvaško - slovenskih poslancev se zatrjuje, da ni misliti na to, da bi mogel istrski deželni zbor delovati, zakaj hrvaško - slovenski poslanci so sklenili, da se preje ne udeležijo sej deželnega zbora, dokler se jim ne da popolnega jamstva, da se bodo res paktirale njihove pravice.

Za saniranje deželnih financ.

Brno, 14. septembra. Deželni odbor je sklenil, da predloži deželnemu zboru svojo že staro predlogo glede saniranja deželnih financ, v kateri se nasvetuje povišanje deželne na klade na pivo.

Proti draginji mesa.

Dunaj, 14. septembra. Socialno-demokratske organizacije prirede tekom tega meseca velike manifestacijske shode proti vladajoči draginji, zlasti proti draginji mesa. Dne 2. oktobra prirede socialni demokratje velikanski demanstracijski obhod na Dunaju.

Argentinsko meso.

Trst, 14. septembra. Na parniku Avstro-Amerikane »Alice« se je vršila preiskava in preskušnja argentinskega mesa. Preiskava je dognala, da je meso, dasi je bilo vkrcano na ladji že pred enim mesecem, veliko

boljše, kakor najboljše na tržaškem trgu. Razume se, da je tudi veliko cenejše.

Vojni minister pri cesarju.

Dunaj, 14. septembra. Cesar je večeraj popoldne ob 1. sprejel v avdienci skupnega vojnega ministra Schönauha. Minister je poročal o vojaških zadevah, ki pridejo v razpravo v delegacijah.

Cesar Viljem ne pojde na Ogrsko.

Dunaj, 14. septembra. Z ozirom na vedno bolj se razširjajočo kolero je toliko kakor gotovo, da nemški cesar ne pojde obiskat nadvojvode Friderika na njegovo ogrsko posestvo Bellye.

Celovski škof odstopi?

Celovec, 14. septembra. Po informacijah na dobro poučenem mestu celovski škof dr. Kahn ne dobi koadjutorja, marveč se ga prisili, da gre v pokoj. Kot njegovi nasledniki se imenujejo: opat samostana v Št. Lambertu pater Severin Kalerher, profesor bogoslovja v Gradcu. Harring ter dunajski kanonika dr. Pfluger in Schnabl.

Kolera.

Berolin, 14. septembra. Tu se je danes prigodil nov slučaj kolere.

Marienburg, 14. septembra. Tu so umrle 3 osebe na kolero, več pa jih je obolelo.

Dunaj, 14. septembra. Dejstvo je, da se v kljub oficijalnim dementijem kolera na Ogrskem rapidno širi in sicer v krajih ob Donavi. Avstrijska vlada je z ozirom na to odredila, da se v Hainburgu ob Donavi ustanovi ambulatorij, kjer bodo strogo preiskali vsakega iz Ogrskega prišedšega potnika.

Budimpešta, 14. septembra. V bolnico so prepeljali 29 oseb, ki so obbolele na znakih kolere.

Dunaj, 14. septembra. Prigodil se je tu nov slučaj azijske kolere. Obol je na kolero delavec Fran Travnicek, ki je od 5. do 10. septembra delal v skladišču donavske parobrodne družbe. Tu je brez dvoma bil tudi okužen. S tem je dokazano, da prihaja kolera iz Ogrske.

Mohač, 14. septembra. Večraj se je pojavilo 7 novih slučajev azijske kolere. Šolska oblast je dala vse šole zapreti.

Obravnava proti vohunu.

Dunaj, 14. septembra. Dne 22. t. m. se prične obravnava proti bivšemu nadporočniku Paolu Bartmannu, ki je obdolžen vohunstva. Obravnava bo trajala štiri dni. Bartmann je bil septembra meseca leta 1909 aretiran v Ljubljani na ukaz nekega višjega častnika.

Izvoljaki vendarle odstopil?

Petrograd, 14. septembra. V dvorskih krogih zatrjujejo, da je minister zunanjih del Izvoljski že podal demisijo in da je celo že car sprejel njegovo ostavko. Izvoljskega naslednik bo njegov dosedanji pomočnik Sasonov.

Zakaj niso dobili Madžari posojila na Francoskem?

Dunaj, 14. septembra. O notranjih vzrokih, zakaj se je ponesrečilo najetje ogrskega državnega posojila na Francoskem, se govori v diplomatskih krogih to-le: Ponesrečenje posojila so zakrivilo notranje politične razmere na Ogrskem. Ko je bila madžarska koalicija na vladi, se je na Francoskem računalo s tem, da bo med Avstrijo in Ogrsko nastalo tako napeto razmerje, se bo lahko dalo Madžare izrabiti kot bojvnike proti zvezi Avstro - Ogrske z Nemčijo. Takrat je francoski generalni konzul v Pešti obljubil finančnemu ministru posojilo v znesku 500 milijonov kron takoj, kasneje pa še več v svrhu, da bi si Ogrska osnovala svojo samostojno državno banko. Ker pa so se med tem politične razmere na Ogrskem temeljito izpremenile, zro sedaj na Francoskem na ogrsko posojilo zgolj s finančnega in praktičnega stališča. Ker madžarska uprava ne uživa posebno dobrega glasu v Evropi, so Francozje diktirali tako težke pogoje Madžarom, da so jih morali odkloniti, da si so s tem blamirali pred vso Evropo. Kakor zatrjujejo, je vsled te afere stališče francoskega generalnega konzula v Pešti močno omajano.

Oboleli ali zastrupljeni vojaki?

Lvov, 14. septembra. »Wiek Nowi« javlja: Ko se je te dni vračal 35. domobranski polk z vaj preko Lvova domov v Zločov, so imeli vojaki kosilo na lvovskem kolodvoru. Takoj po kosilu so jeli 3/4 vojakov mučiti želodčni krči, nekateri pa so jeli bluvati. Vkljub temu so se morali peljati naprej. Ko pa so prišli v Zločov, je četrtna vojakov morala ostati na kolodvoru, ker ni mogla več korakati v vojašnico. Podrobnih vesti ni.

Za odpravo smrtni kazni.

Gdansk, 14. septembra. Na shodu nemških juristov se je sprejela s 50 proti 24 glasovom resolucija, ki zahteva odpravo smrtni kazni in izbris dotičnih določb iz kazenskih zakonikov.

Prijet vohun.

Črnovice, 14. septembra. Tu so aretovali inženirja Zagranskega, ki je osumljen, da je vohunil za rusko vojno upravo.

»Pošten« župan.

Dunaj, 14. septembra. Pri skotraciji deželnega odbora se je doglalo, da je župan v Pottensteinu, Rainer, poveril okrog 100.000 kron. Župana so suspendirali od službe in dali aretovati.

Vojak streljal na polkovnika.

Petrograd, 14. septembra. Pri vojaških vajah poleg vasi Migliči je eden izmed vojakov Aleksander Nevskega polka streljal na polkovnika Ivanova in ga težko ranil. Vkljub takojšnji preiskavi vendar niso mogli izslediti dotičnega vojaka.

Naloga Ljubljane.

Kakor smo že včeraj omenili, je sobotni »Riečki Novi List« priobčil uvodnik, ki je »Slovenca« silno ozlovoljil. Da naši čitatelji vidijo, radi česa se jeze klerikalci, ponatiskujemo dotični članek v dobesednem prevodu.

Uvodnik se glasi tako - le:

Danes se jasno vidi, da so imeli v intrigah glede nepotrditve župana Hribarja in glede razpusta mestnega občinskega sveta v Ljubljani klerikalci svoje prste vmes in igrali pri tem veliko vlogo. Oni se sicer od tega »pero«, toda vsi simptomi jih pobija, predvsem pa zadnja izjava, danes njihovega človeka deželnega glavarja Šukljeta, ki je takoj po razpustu občinskega sveta pohitel na Dunaj, da čim prej izposluje sankcijo novega mestnega statuta, ki ga je zvarila klerikalna večina v deželnem zboru.

Ta statut je namenoma tako sestavljen, da bi lahko iztisnil slovenske slobodoumne in napredne elemente s krmila slovenske prestolnice, bele Ljubljane.

Po Šukljetovem priznanju bi klerikalci, četudi bi jim stvari najugodnejše uspele, ne dobili takoj v roke večine, toda v občinskem svetu bi nastale take razmere, da bi bilo mestu Ljubljani zelo težko obdržati napredno smer v občinski upravi.

Jasno je torej, kakor solnce, da je tem nadam treba pripisovati dober del onega, kar se je v novejšem času dogodilo v Ljubljani.

In da bi stvar imela tudi svoj primeren »dični« plašč, se čujejo neprestano glasovi, ki govorijo o ruskih, panslaviističnih in veleizdajniških tendencah slobodomiselnih in naprednih slovenskih elementov.

Toda, da se more do dobra presoditi vso to stvar, se je treba pospeti malo višje, od koder se lahko te odnošaje malo bolje pogleda.

In uvideli bomo, da je Ljubljani v politiki imperijalističnega Dranga nach Osten dodeljena zelo nevarna naloga.

Naravno, ne tisti slovenski Ljubljani, ki se je borila za emancipacijo Slovenstva in Slovanstva, ne, marveč drugi Ljubljani, ki tu izpod vode deluje na vse strani: Ljubljani Jegliča, njegovih drugov in protektorjev, preko katere le - ti razpenjajo svoje mreže na Jadransko morje in na Balkan, da bi Jugoslovane, pokorne in odvisne, nagnali v tir dunajske politike.

Ta tendenca se danes najbolje opaža v Dalmaciji.

Klerikalna stranka se je z vso svojo silo vrgla na Dalmacijo z raz-

nimi svojimi gospodarskimi institucijami, s katerimi se vsopredno snujejo klerikalne tiskarne, klerikalni listi in klerikalne stranke.

Pri teh akcijah je tudi mnogo figurantov, mnogo rodoljubov, ki delujejo v dobri veri.

Toda, če jamemo dvigati zaveso in razkopavati sledove, se bomo pričali, da vodijo vsi ti sledovi direktno ali preko Mahniča v klerikalni generalni štab v Ljubljano, od tukaj pa na Dunaj, kjer je glavno središče teh akcij.

Akcija je nasproti podružnicam, s katerimi operira, vedno na pol narodna.

Toda v svojem centru je izrazito protislovenska, centralistiško - nemška in ima izrazito klerikalno imperijalistično tendenco, ki gleda s svojimi požljivimi očmi preko Ljubljane, Dalmacije in Sarajeva doli na Solun.

Za to so v prvi vrsti vzeli v račun Dalmacijo, da jo gospodarsko uklenejo v strujo, ki gravitira v Ljubljano, v klerikalno Ljubljano, in da Dalmacijo mirnim potom, z zlorabo cerkve, vere in oltarja, pretvorjenih v orodje trgovine in bančnih zavodov, odvrnejo od gravitacije h Hrvaški, ki je bila že z vladnega mesta na Dunaju proglašena za »veleizdajniško«.

Klerikalna Ljubljana naj postane most, preko katerega imajo iti vse osnove, oni posredni činitelj, ki bi naj slovanski jug privezal na to imperijalistično - centralistično sfero s tisočimi in tisočimi niti, ki bi naj bile razpredene do najsiromašnejše kmetijske kolibe!

Povsem naravno je, da je današnja Ljubljana, ki misli in čuti slovansko in slobodoumno, vse drugo, kakor zanesljiv faktor za takšne načrte.

Ti napredni Slovenci preveč mislijo s svojo glavo, preveč potujejo in prihajajo preveč v dotiko s svojimi brati istokrvne slovanske rase. Ti zavirajo s tem načrte, v katerih je zvitje ne igrajo najzadnje vloge in kateri tudi zahtevajo brezpogojno poslušnost.

Take brezpogojne poslušnosti pa ne more drugi nuditi, kakor klerikalizem, ako se njemu z druge strani daje ono, kar on zase zahteva.

A to se mu daje danes z odprtimi rokami in kakor kažejo vsi znaki, se mu bode v bodoče dajalo še več.

Zato se tudi klerikalizem v Ljubljani ni pomišljal, da bi ne podstavljal noge narodnim in naprednim elementom, zakaj klerikalizem je bil, in naj je še toliko hlinil svojo narodnost, ob koncu koncev pri nas in po-

vsod drugod breznarodni in protivnik svobode že od svojega začetka.

Zaradi tega morajo biti vse simpatije Slovanov in vseh slobodoumnih slovanskih elementov ob strani one Ljubljane, ki se je dvignila, da se bori proti onemu načrtu in ki želi ostati vedno verna in zvesta svoji slovanski poziciji na tem skrajnem jugozapadu Slovanstva!

Odbor zaupnikov narodno - napredne stranke

bo imel svojo sejo 25. septembra in ne 15. septembra, kakor je bilo v snočnem listu pomotoma tiskano.

Slovenski klerikalci na nemškem katoliškem shodu.

Edini slovanski politik, ki se je udeležil nemškega katoliškega shoda v Inomostu, je Ignacij Žitnik. Vsi drugi slovanski politiki in naj so še tako zagrizeni klerikalci, so se zavedali, da njim na prireditvi, ki nosi v prvi vrsti nemški značaj, ni mesta, to tembolj, ker so se v zadnjem času nemški klerikalci postavili z ostalimi Nemci v eno bojno vrsto proti Slovanom. Slovenski klerikalci pa seveda nimajo nobenega narodnega čuvstva več, za to pa so tudi poslali Žitnika v Inomost, da tam javno dokumentira, da so med vsemi slovanskimi klerikalci najbolj brezspolni slovenski, ker jim nedostaja vsekega narodnega ponosa. In da so z Žitnikom tudi postopali tako, kakor se spodobi z ljudmi, ki kažejo pasjo ponižnost in mahajo še vedno z repkom, dasi se jih tolče z batom, to se razume samo ob sebi. No, Žitnik je vse to bogu vdano pretrpel, je imel pri tem še druge postranske namene. Znano je, da je lani izostala »Slovenec« in »Domoljub« podpora od znanega »Piusvereina«. Da pa ta odpadek ni so mačeje solze, se bo uvidelo, ako povemo, da je podporica, ki jo je dajal »Piusverein« slovenskemu klerikalnemu časopisu, znašala bagatelo 50.000 K. In da bi to »malo podporo« zopet izposloval, za to je v prvi vrsti šel Žitnik v Inomost. Kako je njegova mislija uspela, ne vemo. Vemo samo to, da se govori po Ljubljani v klerikalnih krogih, da je vsestransko razširjenje »Slovenca« odvisno od tega, s kakšnimi poročili se bo monsignor Nace povrnil iz pobožne in papežu zveste Tirolske.

Napredna zmaga v Št. Rupertu.

Pri občinskih volitvah v Št. Rupertu je zmagala napredna stranka. Naprednjaki iz Trebnega in Mokronoga so poslali vrlim Šentrupercanom to-le brzobjavno čestitko: Sprejmite iskrene čestitke na sijajni zmagi proti črni sodrgi. Veseli nas, da se kljub Štrajharju niste dali »naštrajhati«.

Po dolgem molku je naenkrat Snoj ustavil konja.

»Kaj si se odločil, izstopiti iz armade?« je vprašal s poudarkom.

»Odlučil sem se še snoči, morda si preslišal, da smo že snoči o tem govorili.«

»Da, da, zdaj se spominjam,« je kar vesel in nekako pomirjen rekel Snoj. »Že ko si začel pripovedovati, da si se zaročil, si to omenil. Da, da. Žal mi je pa, da ne pojdeva skupaj dol na Ogrsko, ali v Slavonijo. Ej, to ti bo veselo bojevanje in pod princem Evgenom slavna zmaga.«

»Tudi meni bo žal, da ne bom mogel iti s tovariši v boj,« če bo sploh prišlo do vojne,« je dejal Čerin, a poznalo se mu je na glas, da ni tako mislil, kakor je govoril.

»Ali ostaneš v Ljubljani?«

»Ne! Kaj bi tukaj? Najprej obiščem nevesto in potem ostanem do poroke pri očetu.«

»Kdaj misliš oditi?«

»Še danes.«

»Tako kmalu? Torej se niti primerno ne bomo mogli posloviti od tebe?«

»Ah, saj pridem še večkrat v Ljubljano.«

»A morda nas ne bo več tu; kdo ve, če ne bo vojne.«

»Ne bo je, ne bo,« je zatrjeval Čerin. »In — veš kaj, ko bom poročen, pridi me obiskat, mene in Leonoro bo od srca veselilo.«

Kaki so agitatorji za schulvereinske šole?

Na Polzeli v Savinski dolini je ustanovil nemški Schulverein vsled prizadevanja uslužbencev Prymove tovarne zasebno ljudsko šolo, katere se otvori s 1. oktobrom. Kljub temu, da na Polzeli ni niti enega Nemca razun dveh ali treh uradnikov Prymove tovarne! Po celi okolici hodijo že sedaj agitatorji in pregovarjajo ljudi, naj bi poslali svoje otroke v ponemčevalnico. Eden najdrznejših je neki Kolenc, po domače Santel. Ta je tudi najlepše dokazal, kake propalnice se vdinjajo za ponemčevanje: napadel je v braslovski fari kmečkega fanta in mu prerezal trebuh, tako da so mu stopila čreva na dan. Kolenca so zaprli, napadanec bo pa skoro gotovo umrl.

Pogreb Franca Koprija.

Iz Žalea nam pišejo: Včeraj se je vršil pogreb umrlega Fr. Koprija z žalskega kolodvora na pokopališče. Udeležilo se ga je veliko ljudstva, med njim drž. posl. Roblek, člani okoliških mladinskih odsekov, arjevaska požarna bramba, zastopniki narodnih društev in dr. V slovo mu je govoril podpredsednik Zveze slov. napredne mladine Lešničar in ga slavil kot soustanovitelja in marljivega delavca v tej zvezi. Pokojnik je zapustil večje vsote v narodne in strankine namene.

Obisk naših srednjih šol.

Na ljubljanskih srednjih šolah se je, kakor se nam poroča, tudi letos vpisalo izredno veliko število dijakov. Med vsemi zavodi največ se jih je nemara vpisalo na prvi državni gimnaziji. Če smo prav poučeni, se je na tem zavodu vpisalo učencev okroglo 700, kar je za naše razmere gotovo veliko število. Kakor čujemo, na tem zavodu ne bodo več v bodoče slovensko - nemške propovedi, marveč samo slovenske. To je vsekar umestna odredba, toda izdala bi se bila lahko že zdavna.

Umobolen siromak

z imenom Koren, tava že dlje časa po ljubljanskih ulicah in vzbuja občno usmiljenje. Revez je popolnoma izgubljen in zadnji čas tudi strašno zanemarjen. Vrh tega se časih brez povoda razburi in začne na cesti strahovito kričati. Pač zadnji čas je, da se ga spravi v kak zavod, bodisi v blaznico, ali v hiralnico.

Planinski hotel v Vratih.

Novi planinski hotel v Vratih je zaslovel po vsem slovanskem svetu, ker so sliko te nove planinske zgradbe prinesli malodane vsi slovanski ilustrovani listi. Tudi umetniška priloga zagrebskega »Obzora«, »Vie-nac« je v nedeljo priobčila prav do-

»Da — da,« je zamišljen odgovoril Snoj, »če bo mogoče — hvala ti na povabilu — če pridem živ in zdrav iz vojne, te gotovo obiščem. Živ in zdrav! Pa nikar ne misli, da se boja in vojne bojim! Ne! Z veseljem pojdem v boj.« In nekako melanholično je dostavil: »Lepa smrt v boju je več vredna, kakor nekaj klavrnega životarenja.«

Prišla sta bila do vojašnice in Snoj je skočil s konja. Oba sta čutila, da si nimata ničesar več povedati in da je prišla ura slovesa. Segla sta si v roke.

»Zdravstuj prijatelj,« je mehko rekel Čerin, »in nikar me ne pozabi.«

»Želim ti vso srečo in tvojemu zakonu blagoslov z neba,« je resno odgovoril Snoj.

Še enkrat sta si stisnila roke in se potem naglo razšla, tako naglo, kakor bi bežala raz pred drugim.

Čerin se je odpravil na svoje stanovanje, Snoj je ostal v vojašnici ves dan, ker se je bal, da bi morda zopet srečal Čerina.

A prav, ko je po izvršenih opravilih legel na seno, da bi se odpočil in če mogoče nekoliko prespal, sta ga prišla kapitan Bosizio in poročnik Gall klicat na važen zaupen pogovor.

(Dalje prihodnjik.)

LISTEK.

Ljubezen in junaštva strahopetnega praporčaka.

Roman; spisal F. K.

(Dalje.)

II.

Ze davno so bile ugasle zadnje luči v mestu, ko je poročnik Snoj še vedno nemirno begal po zapuščenih mestnih ulicah. Zatopljen je bil v svoje misli, da ni vedel, kam ga nogo neso. Vedno in vedno mu je prihajal pred oči prijazen gradič blizu sivega Nanosa in živo se je spominjal, kako je bilo tedaj, ko ga je slučaj zanesel tja in je spoznal Leonoro Gornikovo. Neizbrisen je bil vtisk, ki ga je Leonora nanj napravila in čim bolj jo je spoznal, toliko gorečnejša je bila njegova ljubezen do nje. In zdaj je bila zanj izgubljena.

Vso noč je begal po mestu in njega bližnji okolici, a vihar v njegovem srcu se ni polegel. Ko se je začelo daniti, je pohitel v vojašnico in si dal osedlati konja, ter zdirjal z njim v vlažni jutranji zrak, ven iz mesta, po Dolenjski cesti, ne vedoč kam, kakor bi upal, da ne iskrem oraču uteče svojim bolestim in da med ježo izgubi spomin na doživelo izgubo.

Šele čez mnogo ur se je vrnil domov. Konj je komaj sopel in je hodil počasi, ter skoro omahoval, tako je bil od dolgega in naglega teka utrujen. Snoj pa tega še zapazil ni. Mehanično je vzpodbadal konja z ostrogami, ne menčaje se, če ga uboga ali ne.

Šele glasen pozdrav je Snoja prebudil iz njegovih sanj. Ozrl se je na stran, od koder je prišel klic in zagledal Čerina.

»Odkod prihajaš?« je vprašal brez zanimanja in dasi je vedel, da prihaja Čerin z Grada.

»Na zapovedništvo sem bil,« je odgovoril Čerin. »Prosil sem za odpust iz armade.«

»Danes?« se je začudil Snoj. »Že zdaj? In ravno zdaj, ko bomo morda poklicani na vojno?«

»Ah — kdo misli na vojno,« se je prisiljeno smejal Čerin. »Samo Bosizio, drug nihče, Bosizio bo pa še v grobu o vojnah sanjal. Kolikrat so Turki že prišli čez mejo in ropali in požigali, a zaradi tega vendar ni bilo vojne in tudi zdaj je ne bo, gotovo ne.«

Snoj ni ničesar odgovoril. Čerin je čutil, da mu ne verjame, a vzlic temu ni nadaljeval s svojim dopovedovanjem.

Molče sta nadaljevala pot v mesto. Čerin je korakal poleg Snojevega konja. Rad bi bil začel vesel pogovor, kakor je bil običajen med tovariši, a ni mu prišlo na misel, kaj bi rekel.

bro uspelo sliko našega gorskega hotela v Vratih ter ji pridejala par prav laskavo pisanih reklamnih notic. Z ozirom na to reklamo po slovanskih listih se ni čuditi, da je vkljub slabemu vremenu število obiskovalcev hotela v Vratih razmeroma prav veliko. Po poročilu, ki smo ga dobili iz Vrat, se je do 31. avgusta vpisalo v planinsko knjigo v Aljaževem domu 1029 obiskovalcev. Ker je bilo prve dni septembra vendarle par dni lepo, je skoraj gotovo, da je sedaj vpisanih v spominsko knjigo že nad 1200 posetnikov.

Razne stvari.

* **Revolta na parniku.** Na nekem ruskem parniku, ki je plul trideset vrst od Harbina, je bilo 80 kitajskih potnikov in večje število Čunguzov. Čunguzi so se skrivaj domenili, da bodo oropali ladjo in potnike. Ponoči so nenadno napadli svoje kitajske sopotnike, jih povežali ter oropali, ubili so oba lastnika parnika ter kapitana. Več potnikov je bilo ranjenih. Stroj pri ladji so popolnoma pokvarili. Zvezane potnike je rešila neka križarka.

* **Zopet sleparija pri zlatarju.** Dva španska sleparja, ki sta se izdala za bogata španska veleposesnika sta izvalila nekemu zlatarju v Monakovem za 150.000 mark dragocennosti. Oba sleparja sta jo takoj odkurila iz Monakovega.

* **Veslač provzročil nesrečo.** Neizkušen veslač je hotel v nedeljo na reki Maros blizu Arada preplaviti v čolnu 16 oseb na drugo stran reke. Sredi reke se je čoln prevrnil. Štirje delavci so utonili, drugi so pa bili znatno poškodovani. Veslača so zaprli.

* **Nezgoda pri konjski dirki.** Pri konjski dirki v Chantilli na francoskem se je zakadil neki konj na sedeže po 20 frankov. Na teh sedežih so bile večinoma bogate dame, ki zaradi ozkih kril niti niso mogle bežati. Neka dama je padla, kar je provzročilo, da je padlo še več drugih. Več dam je bilo precej občutno poškodovanih.

* **Nezgoda na Hochnarru.** 24letni turist Liemann z Dunaja je v nedeljo padel na Hochnarru v prepad. Liemann je bil takoj mrtev.

* **Čolnarna pogorela.** Iz Londona poročajo, da je pogorela velika tovarna za čolne, last tvrdke Andres in sin. Zgorelo je sedem večjih električnih čolnov, veliko število drugih čolnov, vsa strojna naprava in enajst celoma že izgotovljenih motornih čolnov.

* **Nesreča na železniški progi.** V nedeljo je zadel krakovski brzovlak blizu postaje Sucha v kmečki voz, na katerem je sedelo več kmetov. Voz je bil popolnoma razbit, konja raztrgana, tri kmetice ubite, dve pa težko poškodovani.

* **Nesreča na Kruppovem streliscu.** Na Kruppovem streliscu blizu Stendala se je razletel nek top. Ubit je bil en monter, dva pa težko ranjena.

* **Roosevelt prihodnji kandidat za predsednika Zedinjenih držav.** Na neki skupščini v Denveru v državi Colorado je Roosevelt naznanil, da bo pri prihodnjih volitvah kandidiral za predsednika. Njegovo izjavo so zborovalci z navdušenjem sprejeli.

* **Nemški prestolonaslednik v Indiji.** V kratkem dospe v Indijo nemški prestolonaslednik. Z ozirom na to, predlaga angleški list »Times«, naj bi angleška vlada plačala vse stroške raznih gostij, ki se bodo prestolonasledniku prirejale po Indiji. Z drugimi besedami povedano: Stroske slavnostij in gostij, prirejenih nemškemu prestolonasledniku na čast, naj plačajo indijski davkoplačevalci.

* **Torej vendarle.** Poročali smo že o bavarskem beneficijatu, Gressmanu iz Ganakra, ki se je pečal s svojo kuharico, potem pa je pri neki obravnavi radi razžaljenja časti hotel vse utajiti. Katoliški duhovnik je celo prisegel, da ni nikdar bolj intimno občeval s svojo kuharico, kakor da jo je samo malo prijel za roko. Bivša kuharica je pa postavila

beneficijata na laž. Pred sodiščem je povedala, da ima gospod mašnik neko znamenje od rojstva na takem delu telesa, da bi ona tega prav gotovo ne vedela, če bi se ne bila ona in župnik prav intimno zabavala. S to izjavo je seveda kuharica tako ugnala svojega bivšega ljubimca, da ni vedel navesti drugega izgovora za svojo angeljsko nedolžnost, kakor to, da ga je gotovo opazovala kuharica skozi ključavnico, kadar se je slabil, in da je ob taki priliki opazila njegovo znamenje. Takrat se je obravnavo slabo končala za beneficijata, kajti tisti, ki ga je tožil zaradi obrekovanja, je bil oproščen, sam pa je moral plačati stroške. Zdaj pa se je stvar za beneficijata še na mnogo slabše obrnila. Beneficijata je tožen radi krivega pričevanja, in če bo šlo po pravici, bodo moža tudi prav pošteno zašili.

Pismo iz Amerike.

Chicago, začetkom avgusta. Pod zavitkom Vam pošiljam »Guide« (kažipot) banke »The Northern Trust Company Bank, Chicago«.

Dobi ga vsak, kdor se potruji ga iti iskat. Namenjen je potovalcem v Evropo, posebno onim, ki hočejo to banko in njene obširne evropske zveze porabiti pri potovanju.

Jaz sem pregledal ta »Guide« (izreci gajd) in našel sem, da »The Northern Trust Company Bank« nima v Ljubljani nobenega korespondenta — to se pravi, da ni z nikakim denarnim zavodom v zvezi. Najbližje mesto, s katerim ima ta banka zvezo, je Zagreb. Mislim, da bi se taka zveza prav lahko vpeljala in to bi imelo nasledek, da bi se promet tujcev (osobito Amerikanov — najboljših troševalcev novcev) v naši domovini izdatno povečal.

In to vsled teh-le vzrokov: »The N. T. Co. Bank« izdaja »Letters of Credit« — kreditna pisma in Travellers' Cheques — čeke potovalcev. To so denarstvene vrednosti, katere so le vredne za onega, kateri jih kupi in sam podpiše. Ako jih izgubi ali so mu ukradeni, on ne trpi nikake škode. Našli boste v knjižici le-te ponarejene čeke. Ko jih potovalec kupi, jih podpiše s svojim imenom v gornjem levem kotu; ko jih pa premenja v denar (najsibode v katerikoli deželi in v banki, katera ima zvezo s »The N. Co. B.«, potem jih pa v navzočnosti blagajnika podpiše v desnem daljnem kotu.

Razvidno je, da bodo Amerikanci, kateri imajo te vrste čeke, obiskovali le ona mesta v Evropi, katera so v zvezi s »The North. Trust Co. Bank, Chicago«. In takih Amerikanov je na tisoče. Se ve, to je le ena banka, katera ima te čeke, so pa še druge, katere imajo v Evropi svoje korespondente in s katerimi bi bilo treba ljubljanskim denarnim zavodom v zvezo stopiti.

Vpeljava takih zvez bi promet tujcev (Amerikanov) na Kranjskem zamogla prav zelo povečati, in da se to zgodi, zato se te besede pisane.

Jaz ne poznam nobenih oseb pri ljubljanskih denarnih zavodih, in zato pišem na uradnišvo »Slovenskega Naroda« o tej zadevi. To je ameriška navada. Od ameriškega časnika se pričakuje, da on vse podpira, kar bi moglo splošno dobro pospeševati. Ko bi jaz le-to pisal ameriškemu časniku, bi to v obliki javnega pisma pisal. Časnik bi to priobčil in potem bi najbrž dotični faktorji denarnih zavodov na to reagirali. Dobra reč to, ta ameriška javnost.

Ker pa pri nas ni še to v navadi — prišlo pa bode do tega — zato se obrnem na Vas nekako osebno in vem, da boste Vi, gospod urednik, ukrenili dalje pravo, to se pravi, da boste pokazali knjigo »Guide« in to pismo krogom, kateri bi se mogli za take reči zanimati, če hočemo mi Slovenci z drugimi narodi stopati v prvi vrsti. Jaz mislim, da mi Slovenci preveč brskamo doli, doli in da je prišel čas, da se dvignemo gori — visoko gori — narod se izobrazuje, gmotno dviguje od zgoraj in ne od zdolaj.

Da, veliko imamo mi Slovenci na praktičnem polju še posla, osobito letu iz Amerike bi se dalo veliko v občo korist storiti. Stvar je pa taka: kdor stremi po tem, zanemari sebe, kdor pa izkorišča na levo in desno svojo narodnost v svoje namene, temu otrpne vse sree za splošnost. In nasledek: prvi je zaničevan in pogin, drugi je čislan in živi v razkošju.

Za kratek čas.

Aha!

Janez: »Ti, kolera se grozno širi.«

Joža: »Kakšna bolezen je pa to pravzaprav?«

Janez: »Grozovita driska in bljuvanje bolnika v kratkem umori.«

Joža: »Aha, razumem, cesar Viljem je zopet govoril!«

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 13. septembra 1910.

Termin.

Pšenica za oktober 1910. za 50 kg 10 11
Pšenica za april 1911. za 50 kg 10 39
Rž za oktober 1910. za 50 kg 7 40
Koruzna za maj 1911. za 50 kg 5 90
Oves za oktober 1910. za 50 kg 8 12

Efektiv.

Neizpremenjeno.

Borzna poročila.

Dunaj, 14. septembra. Svarila merodajnih krogov pred preoptimističnim presojevanjem tržnega položaja so danes že učinkovala. Podpiralo je ta učinek dejstvo, da je smatrali ogrsko posojilo na francoskem za definitivno ponesrečeno. Kurzni nivo se je splošno poslabšal, zlasti pri ogrskih in avstrijskih kreditkah, državno - železniških akcijah, pri 3% prioriteta južne železnice, tabačnih akcijah in »bodenkreditkah«, le nekaj vrednosti je vsled posebno ugodnih razmer pridobilo na kurzu, tako Adria - akcije, delnice dunajskih stavbenih družb. Ogrska krona renta je notirala za 5 vinarjev višje. Rente so sicer mirne. Z ozirom na širjenje kolere na Ogrskem je pričakovati še nadaljnega poslabšanja položaja na dunajski borzi.

Ljubljanska »Kreditna banka v Ljubljani«.

Uradni kurzi dunajske borze 13. septembra 1910.

Notofondni posojila.	Denarni	Blagovni
4% majeva renta	93-60	93-80
4-2% srebrna renta	97-45	95-65
4% avstr. krona renta	93-60	93-80
4% ogr.	91-90	92 10
4% kranjsko deželno posojilo	96—	97—
4% k. o. češke dež. banke	97—	98—

Srečke.

Srečke iz l. 1860 1/2	228 50	234 50
" " 1864	323 75	329 75
" "	156 75	162 75
" zemeljske l. izdaje	298 50	304 50
" "	279—	285—
" ogrske hipotečne	249 25	255 25
" dun. komunalne	534—	544—
" avstr. kreditne	521 75	531 75
" ljubljanske	85 50	89 50
" avstr. rdeč. križa	63 50	67 50
" ogr.	38 80	42 80
" bazilika	29 15	33 15
" turške	258—	261—

Delnice.

Ljubljanske kreditne banke	444—	448—
Avstr. kreditnega zavoda	666 75	667 75
Dunajske bančne družbe	552 50	553 50
Južne železnice	118 50	119 50
Državne železnice	761 75	762 75
Alpine-Montan	767 25	768 25
Češke sladkorne družbe	264—	266 50
Živnostenske banke	273 50	275—

Valute.

Cekini	11 37	11 40
Marke	117 45	117 65
Franki	95 42	95 57
Lire	94 60	94 80
Rublji	254—	255—

I K O

Najboljša ura sedanjosti:

zlata, srebrna, tula, nikeljasta
in jeklena se dobi samo pri

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg.

Lastna tovarna
ur v Švicl.

Tovarniška varstvena znamka

I K O

Šolske knjige

za ljudske in srednje šole, učiteljske in licej, za obrtne in strokovne šole

ima v

najnovejših izdajah v zalogi

„Narodna knjigarna“

v Ljubljani,

v Prešernovi ulici šte. 7.

Natakarica

išče službe na račun.

Ponudbe naj se pošljejo 150
Tinka, poštne letoče, Ljubljana.

Inkasist

(pobiralec denarja)

se sprejme takoj. Trezni, vojaščine
prosti imajo prednost.
Ponudbe s izpričevali na uprav-
nistvo »Slov. Naroda«.

Ustanovljena leta 1882.

23

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z omejeno zavezo
v lastnem združnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18
je imela koncem leta 1909 denarnega prometa K 83.116.121-11
upravnega premoženja K 20.775.510-59

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2%

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica
sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim pro-
metom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad K 20.000.000

Posojuje na zemljišča po 5 1/2% z 1 1/2% na amortizacijo ali pa po
5 1/2% brez amortizacije; na menice po 6%.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsak dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj
in praznikov.

Telefon št. 185.

Poštne hranilnice račun št. 828.405.

Usojam si vljudno opozoriti, da sem prevzel

9

glavno zastopstvo „Prve Češke“ življenske zavarovalnice,
najočnejši zavod na kontinentu.

Nadalje opozarjam, da preskrbujem kulantno

vsakovrstna posojila in kredite

kakor: trgovske, stavbne, hipotekarne, uradniške in menične kredite.

Leo Franke, Ljubljana, Kongresni trg 6, I. nadstr.

„Trgovsko-obrtna banka v Ljubljani“

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

Uradni prostori: Šelenburgova ulica št. 7, nasproti glavne pošte.

Sprejema vloge na knjižice ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga
po 4 1/2%; rentni davek plačuje zadruga sama. — Sprejema vloge na tekoči
račun; na zahtevo dobi stranka čekovno knjižico. — Daje posojila na
najrazličnejše načine. — Ravnotam menjalnice: zamenja tuj denar,
prodaja vsakovrstne vrednostne papirje, srečke itd. Nakazila v Ameriko.
— Eskomptira trgovske menice. — Preskrbuje vnovčenje menic, nakaznic,
dokumentov itd. na vsa tu- in inozemska tržišča. — Izdaja nakaznice.

Vsa pojasnila se dobe bodisi ustmeno ali pismeno v združni
pisarni.

10

Uradne ure vsak dan dopoldne od 9. do 12., popoldne od 3. do 5.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Promese zemljiških srečk k
žrebanju 5. septembra t. l. po

K 5-50

k žrebanju tiskih srečk
1 oktobra t. l. po

K 8-—

Dolžnost

vsakega Slovenca je,
da sklene zavarovalno
pogodbo bodisi za
življenje, ali pa proti
požaru le pri slovanski
banki »SLAVIJI«.

Podpirajmo torej
domač slovanski za-
vod, da more nalogo,
ki si jo je stavil, iz-
polniti v najširšem ob-
segu.

„SLAVIJA“ vzajemno zavarovalna banka v Pragi je največji slovanski zavarovalni zavod v Avstriji.

∴ Ogromni rezervni fond K 48.812.707— jamči za popolno varnost. ∴

Banka „SLAVIJA“ ima posebno ugodne in prikladne načine za zavarovanje življenja.
Banka „SLAVIJA“ razpolaga z najcenejšimi ceniki za preskrbljenje za starost, za slučaj
Banka „SLAVIJA“ smrti roditeljev, za doto otrokom.
Banka „SLAVIJA“ razdeljuje ves čisti dobiček svojim članom.
Banka „SLAVIJA“ je res slovanska zavarovalnica z vseskozi slovansko - narodno upravo.
Banka „SLAVIJA“ gmotno podpira narodna društva, organizacije in prispeva k narodnim
Banka „SLAVIJA“ dobrotelnim namenom.
Banka „SLAVIJA“ stremlji za izboljšanjem in osamosvojitvijo narodnega gospodarstva.

Vsa pojasnila daje drage volje

1

generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani.

Slovenci!

Oklenimo se z vsemi
močmi gesla: »Svoji
k svojim!«

Osamosvojimo se na
narodno - gospodar-
skem polju!

Ne podcenjujmo se!
Bodimo odločni, mlač-
nost, obzirnost in ne-
doslednost, ki se čim
huje nad nami mašču-
jejo, morajo izginiti.
Osvobodimo se tujega
jarma!

∴ Največji, najvarnejši
slovanski denarni zavod.

Mestna hranilnica ljubljanska LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 3.

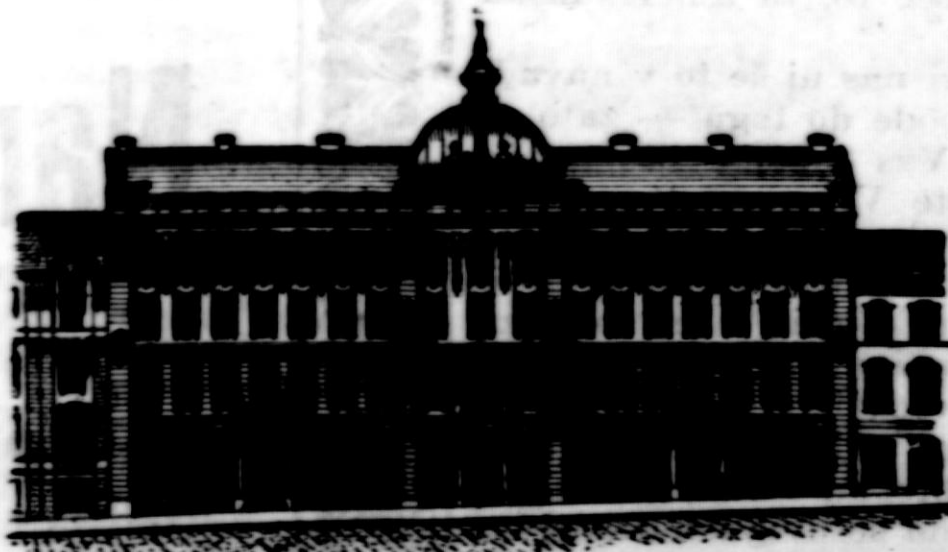
∴ Največji, najvarnejši
slovanski denarni zavod.

Denarni promet do 31. decembra 1908 nad 518 milijonov kron.

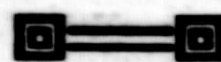
Obstojećih vlog nad 38 milijonov kron.

Rezervni zaklad nad 1 milijon kron.

Za varnost vložnega denarja jamči zraven
rezervnega zaklada še mestna občina
ljubljanska z vsem premoženjem in z vse
svojo močjo. Izguba vložnega denarja je
nemogoča, ker je po pravilih te hranilnice,
potrjenih po c. kr. deželni vladi, izključena
vsaka spekulacija z vloženim denarjem.
Vloge se sprejemajo vsak dan in se obrestujejo
po 4 1/2% brez odbitka; nevzdignjene obresti se
pripisujejo vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema

vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov
denar.

Posojila na zemljišča po 5% obresti in proti
amortizaciji po najmanj 1/4% na leto. Daje po-
sojila na menice in vrednostne papirje.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače
hranilnike, v podpiranje slovanskih trgovcev
in obrtnikov pa kreditno društvo.

4